

VYSOKÁ ŠKOLA BEZPEČNOSTNÉHO MANAŽÉRSTVA V KOŠICIACH

Zborník príspevkov
z
7. medzinárodnej vedeckej konferencie

BEZPEČNÉ SLOVENSKO *a* *EURÓPSKA ÚNIA*

14. – 15. november 2013

KOŠICE
Slovenská republika

Recenzenti:

Dr.h.c. prof. Ing. Marián MESÁROŠ, DrSc.

prof. JUDr. Jaroslav IVOR, DrSc., gen. v zálohe

prof. JUDr. Jozef KLIMKO, DrSc.

prof. PhDr. Květoň HOLCR, DrSc.

prof. Ing. Miroslav KELEMEN, PhD., brig. gen. v zálohe

Editor :

Ing. Peter Lošonczi, PhD.

© Vysoká škola bezpečnostného manažérstva v Košiciach, 2013

Vydala : Vysoká škola bezpečnostného manažérstva v Košiciach
 Kukučínova 17, 040 01 Košice

ISBN : 978-80-89282-88-3

Vladimír Klimo, Martina Vacková, Lucia Kováčová MOŽNOSTI IMPLEMENTÁCIE PROGRAMU T-FLEX PRE TVORBU 3D MODELOV BEZPEČNOSTNÝCH SYSTÉMOV DO VYUČOVACIEHO PROCESU	121
László Komjáthy POŽIARNA OCHRANA V MAĎARSKU A NA SPOLOČNOM ÚSEKU SLOVENSKO-MAĎARSKÝCH HRANÍC	126
Renata Korcová, Sylvie Kotásková OCHRANA OSOBNÍCH ÚDAJŮ Z POZICE VEŘEJNÉHO SUBJEKTU	130
Josef Kříha VYBRANÉ PROCESUÁLNÍ ASPEKTY SPRÁVNÍHO (PŘESTUPKOVÉHO) PRÁVA V OPTICE UPLATŇOVÁNÍ PRINCIPŮ „DOBŘE SPRÁVY“	135
Peter Kusenda ZNIŽOVANIE PRODUKCIE EMISII POMOCOU EXPERIMENTÁLNYCH VODÍKOVÝCH TECHNOLÓGIÍ	144
Ryszard Lelito NETWORK CENTRIC WARFARE	149
Andrzej Limański, Ireneusz Drabik ZMIANA ORGANIZACYJNA W ZARZĄDZANIU KRYZYSOWYM	158
Boris Löffler TEORETICKO-PRÁVNE A SPOLOČENSKÉ VÝCHODISKÁ OBČIANSKEJ BEZPEČNOSTI V KONTEXTE REALIZÁCIE POLICAJNEJ VEREJNO-PORIADKOVEJ ČINNOSTI	168
Luděk Lukáš VÝVOJ ČESKÉHO BEZPEČNOSTNÍHO POJMOSLOVÍ	174
Juraj Madej ETICKÁ A SPOLOČENSKÁ DIMENZIA NIEKTORÝCH NOVÝCH SOCIÁLNYCH RIZÍK	182
Milan Marcinek TAKTICKÉ MOŽNOSTI HYDRAULICKEJ VYSLOBODZOVACEJ TECHNIKY PRI TECHNICKÝCH ZÁSAHOCH S DOPRAVNOU NEHODOU NA AUTOMOBILOCH FIAT BRAVO A VW POLO	188
Michaela Mlynárová OCHRANA KRITICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY SR	194
Marianna Mochnáčová, Ján Havrilčák NIEKOĽKO POZNÁMOK K PROBLEMATIKE VYDANIA VECI V TRESTNOM KONANÍ	198
Ryszard Mochocki THE ROLE OF THE POLICE IN CRIME PREVENTION- NEW CHALLENGES	203
Stanislav Morong IMPLEMENTÁCIA PROJEKTU „SOFISTIKOVANÉ INFORMÁCIE PRE ÚSPECH MISIE“ DO PRÍPRAVY JEDNOTIEK OS SR NA ÚČASŤ V OPERÁCIÁCH MEDZINÁRODNÉHO KRÍZOVÉHO MANAŽMENTU	209
Robert Odler HRANIČNÁ KONTROLA V SCHENGENSKOM PRIESTORE	218
Antoni Olak, Maciej Maruszak ROLE I ZADANIA SŁUŻB RATOWNICZYCH W SYSTEMIE BEZPIECZEŃSTWA NA PRZYKŁADZIE MEDYCZNEGO ZESPOŁU RATOWNICZEGO W PRZEMYSŁU	229

POŽIARNA OCHRANA V MAĎARSKU A NA SPOLOČNOM ÚSEKU SLOVENSKO-MAĎARSKÝCH HRANÍC

FIRE CONTROL IN HUNGARY ON THE HUNGARY-SLOVAKIA FRONTIER

László Komjáthy¹

Abstract : One of the main goals of Hungarian safety politics is the complete realization of human and citizens' rights as well as assuring life, property and the social safety of Hungary's inhabitants. This makes fire protection an indispensable and inseparable part of the country's safety system. In the case of a serious incident that requires the immediate intervention of an adequately equipped organization with well-trained individuals, firemen are among the first to be alerted in the country. The argument that their activities are not limited to merely putting out fires is supported by the fact that approximately one third of their interventions involve technical rescue. Furthermore, firemen play a huge role in preventing and mitigating catastrophic events.

Keywords: fire fighting, firemen, safety, help

Abstrakt : Jedným z hlavných cieľov maďarskej bezpečnostnej politiky je zaručenie úplného dodržiavania občianskych a ľudských práv, ako aj zaručenie práva na život, majetkových a sociálnych istôt pre ľudí žijúcich na území Maďarska. Z toho vyplýva, že požiarna ochrana je nevyhnutnou a neoddeliteľnou súčasťou bezpečnostného systému krajiny. V našej krajine je možné, v prípade výskytu akýchkoľvek udalostí vyžadujúcich okamžitý závažný zásah a prostriedky, zo všetkých organizácií ako prvú zalarmovať hasičské a záchranné zbory, ktoré disponujú príslušným technickým vybavením a odbornou prípravou. Ich hlavnou aktivitou nie je len likvidácia požiarov, čoho dôkazom je aj skutočnosť, že v súčasnosti asi 1/3 udalostí vyžaduje ich technickú pomoc. A primárna úloha hasičských a záchranných zborov v prípade likvidácie mimoriadnych udalostí je rovnako nespochybniteľná.

Kľúčové slová: hasičský a záchranný zbor, hasiči, bezpečnosť, poskytnutie pomoci

ÚVOD

Na území Maďarska požiarna ochrana je nevyhnutnou a neoddeliteľnou súčasťou bezpečnostného systému krajiny. V našej krajine je možné, v prípade výskytu akýchkoľvek udalostí vyžadujúcich okamžitý závažný zásah a prostriedky, zo všetkých organizácií ako prvú zalarmovať hasičské a záchranné zbory, ktoré disponujú príslušným technickým vybavením a odbornou prípravou. Ich hlavnou aktivitou nie je len likvidácia požiarov, čoho dôkazom je aj skutočnosť, že v súčasnosti asi 1/3 udalostí vyžaduje ich technickú pomoc. A primárna úloha hasičských a záchranných zborov v prípade likvidácie mimoriadnych udalostí je rovnako nespochybniteľná.

Podľa štatistických údajov predstavuje technická pomoc približne 1/4 až 1/3 všetkých domácich udalostí vyžadujúcich hasičský zásah, pričom významná väčšina týchto zásahov si vyžaduje nariadenie I. alebo priority I. stupňa výstrahy. Najčastejšie ide o likvidáciu škôd spôsobených povodňami alebo búrkami, zásahy pri cestných nehodách. Ďalším skúmaním štatistiky je zjavné, že viac ako polovica požiarov vzniká na otvorených priestranstvách, pričom asi 50% z nich predstavujú požiare suchého listia, trstia, odpadkov a buriny. Likvidácia vyššie uvedených požiarov obvykle nevyžaduje vysokú úroveň technického vybavenia a odbornej prípravy. Výrazne by pomohlo znížiť prevádzkové náklady a vyťaženosť riaditeľstiev profesionálnych hasičských a záchranných zborov ako aj obecných hasičských útvarov, ak by tieto úlohy vykonávali napríklad dobrovoľné hasičské zbory.

V Maďarsku sa od roku 2012 stalo hasenie a technická ochrana opäť úlohou štátu (2011. évi CXXXVIII. törvény). Túto úlohu zabezpečuje 105 oficiálnych štátnych hasičských staníc a 68 hasičských staníc spadajúcich pod miestnu správu, bývalých dobrovoľných hasičských zborov. Analýza údajov z posledných dvadsiatich rokov poukazuje na neustály nárast prípadov : Kým v roku 1994 bolo zoznamovaných 34.005 hlásení, v roku 2004 tento počet stúpol na 51.793 a v roku 2012 to bolo už viac ako 55.000 hlásení! (http1) Islo o takmer 70%-ný nárast prípadov, ktoré naše jednotky vykonali s takmer rovnakým množstvom zásahovej techniky . V záujme zníženia vyťaženia a zabezpečenia lepšej protipožiarna ochrany v oblasti pôsobenia, vidím ako jednu z možností rozvoja navýšenie počtu oficiálnych hasičských staníc a vznik nových protipožiarnych hliadok. Bolo by potrebné, aby oficiálne hasičské stanice vykonávali svoju prácu v 20 až 25 kilometrom okruhu, aby mohli dodržať predpísaný

¹ Dr. Komjáthy László docens, Nemzeti Közszerzői Egyetem Katasztrófavédelmi Intézet, Budapest, Hungária krt. 9-11., Magyarország.
Email: komjathy.laszlo@uni-nke.hu

limit výjazdu do 25 minút. Územné členenie krajiny, hustota obyvateľstva a stav cestnej premávky, by si vyžadovalo fungovanie 200-220 hasičských staníc, pripravených kedykoľvek na zásah (http2). V súčasnosti ich je 173. Z údajov veliteľstiev je možné identifikovať, ktoré sídla nie sú dosiahnuteľné v stanovenom 25 minútovom intervale dojazdu. Spomedzi týchto sídiel, je potrebné vybrať detašovanú stanicu hliadky tak, aby sa stala krajskou ústredňou a dohliadala na požiarnu ochranu v oblasti. Vylepšením doterajšej zásahovej oblasti by sa hasiči dostali bližšie k obyvateľom, ktorý potrebujú požiarnu ochranu a neboli by potrebné žiadne ďalšie finančné náklady okrem tých na umiestnenie hliadky.

Napríklad v župe Borsod-Abaúj-Zemplén –jeden z najväčších krajov s najvyšším počtom sídiel -funguje 9 oficiálnych hasičských staníc. V oblasti svojho pôsobenia sú zodpovední za protipožiarnu ochranu 360 sídiel, z ktorých je 177 sídiel nedostupných v časovom limite 25 minút, klasifikujú sa teda ako sídla bez protipožiarnej ochrany (Vlastný zber údajov na základe 43/2012 Főigazgatói Intézkedés 1. számú melléklet). Len v oblasti Encs sa nachádza 78 sídiel, z ktorých je 34 nedosiahnutých v intervale 25 minút. Napísal som, že ide predpísaný limit. Podľa zákona ministerstva vnútra to znamená, že hasičské autá musia ísť jeden km za minútu.

Príklad: Na tabuľke vidíme obce, ktorý patrí v oblasti Encs. Medzi nimi je 23 km. Podľa predpisov hasiči majú na to 23 minút. Keď používame internet a planujeme cestu s osobným autom v programe google, to ukáže nám, že podľa územného členenia je táto 23 kilometrová vzdialenosť od hasičskej stanice dosiahnutá za 32 sekúnd.

PHaZZ Encs	Názov obce	Vzdialenosť od PHaZZ v km	Čas jazdy v minútách
	Gagybátor	23,2	32

Tabuľka č.1. Obce v spádovej oblasti riaditeľstva hasičského a záchranného zboru Encs vzdialenejšie viac, ako 25 minút jazdy (Vlastný zber údajov na základe Térkép24.hu a 43/2012 Főigazgatói Intézkedés 1. számú melléklet).

Co to znamená?

1. štátny predpis nie je dobrý,
2. Technickej parametre hasičskej techniky neumožňujú jazdu vozidlá z misky rychlosti podľa spomínaného predpisu.

1. obrázok: prihraničné hasičské stanice

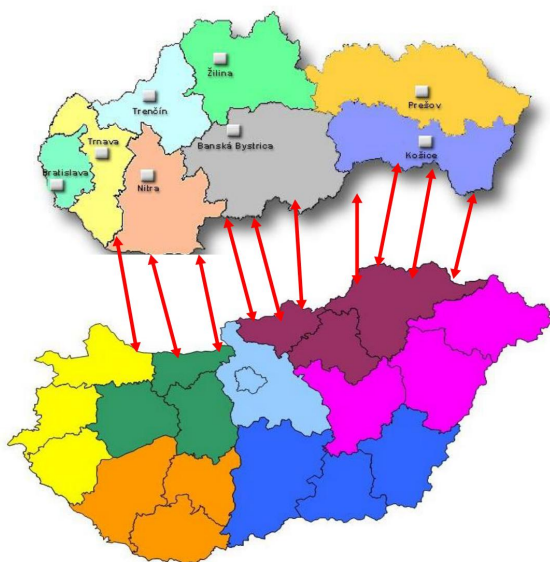
V prípade dvoch stanovišť zodpovedných za protipožiarnu ochranu krajov s najväčším počtom sídiel (Encs, Sátoraljaujhely) by bolo vhodné preskúmať možnosti obojstrannej, medzinárodnej spolupráce. V oblasti hasenia a technickej ochrany by sa bolo potrebné snažiť, aby sa obe strany dohodli na vzájomnej výpomoci a spolupráci.

V tomto prípade hasičská stanica nachádzajúca sa v Sátoraljaujhely by napríklad bola schopná zasiahnuť v 21

sídlach nachádzajúcich sa na slovenskom území a to v časovom intervale 25 minút. Hasičská stanica v Kráľovskom Chlmci by naopak mohla pomôcť sídlam v oblasti Bodrogköz.

Prečo o tom vlastne hovorím? Lebo hasiči sú v každej chvíli pripravení k tomu, aby podľa svojich najlepších vedomostí zabránili vzniku väčších tragédií. Sú však prípady, keď rozsah udalosti je taký veľký, že zasahujúce jednotky k likvidácii sami potrebujú výpomoc.

Keď výpomoc prichádza z veľkej vzdialenosti, už nemôžeme očakávať účinný zásah na záchranu hodnôt. V prípade pohraničných sídiel je to obzvlášť pravdivé tvrdenie. Štátna hranica vo väčšine prípadov bráni účinným a pohotovým zásahom.

2. obrázok: Možné oblasti spolupráce

Hoci by hasičská jednotka z jednej strany hranice mohla zasiahnuť v postihnutom území na druhej strane hranice skôr ako domáca, este stále je to nie možné, najmä z hľadiska súčasnej legislatívy. Ale to by bolo potrebné riešiť napríklad na hraničných priechodoch a hlavne tam, kde je veľká vzdialenosť na výjazd domácich hasičských jednotiek.

Naše krajiny majú spoločnú hranicu v dĺžke 674 kilometrov. Na spoločnom úseku máme 15 hraničných priechodov, z nich v desiatich prípadoch sú rozmiestnené maďarské, alebo slovenské požiarne jednotky do dvadsiatich kilometrov, ktoré by mohli kedykoľvek vypomôcť susedným obyvateľom v ohrození. V mnohých prípadoch by sa dostali na postihnuté miesto skôr, ako domáce jednotky. Takto by sa protipožiarna ochrana mohla stať pre danú oblasť oveľa účinnejšou.

Pri výjazde zo zahraničia by sa znížili a navrátili výdavky pre obidve strany-obidvoch partnerov následkom možnosti rýchlejšieho zásahu, lebo by sa znížili škody spôsobené požiarom. Ovšem dnes to ešte nie je možné, lebo medzi našimi štátmi zatiaľ neexistuje dohoda na úseku protipožiarna ochrany, iba pre prípad katastrof a v tejto sa neuvádza spolupráca v oblasti protipožiarna ochrany.

Čo by sa malo urobiť?

Podľa mojho názoru treba uskutočniť revíziu doterajších dohôd, alebo uzatvoriť nové. Vlády našich štátov by mali uzatvoriť takú protipožiarnu dohodu, ktorá by oprávňovala riaditeľstvá a samosprávy v pohraničí ktoré majú k dispozícii požiarne zbory, aby na základe požiadania partnera mohli svoje jednotky vyslať na pomoc, lebo čím je hasičský zbor bližšie, tým je väčšia šanca na zabránenie väčším škodám.

Hovoria, že keď niekomu horí strecha nad hlavou, alebo treba vyslobodiť jeho najbližších z vraku havarovaného auta či z trosiek, tomu vôbec nezáleží na tom, kto sú záchrancovia. Naši hasiči –slováci a maďari v obidvoch stranách bojujú za spoločný cieľ: čím skôr prísť na miesto prípadu, poskytnúť pomoc, hasiť a zachrániť život človeka. Spoločné ciele sú výsledkom spoločnej práce, a táto spolupráca by mala rozhodne motivačný vplyv na zvyšovanie odborných skúseností aj na vylepšovanie medzilidských vzťahov.

ZÁVER

Poskytovanie cezhraničnej pomoci je potrebné vziať do úvahy aj pri zhotovovaní operačných riadiacich plánov. Obojstranné dohody by bolo dobré rozšíriť aj na výmenu skúseností týkajúcich sa prevencie požiarov a mimoriadnych udalostí. K tomu môže napomôcť Medzinárodný Vyšehradský Fond, v cieľoch ktorého sa nachádza aj regionálna spolupráca štátov Vyšehradskej štvorky podporou cezhraničných vzťahov. Podporiť treba výmenu skúseností v oblasti požiarov a využívanie nových hasiacich techník, taktických požiarnych riešení a výsledkov vývoja. Jednou z možností je rozšírenie cudzojazyčnej odbornej literatúry na území Maďarska respektíve propagácia domácej odbornej literatúry v zahraničí ako aj organizovanie medzinárodných konferencií s touto tematikou. V súlade s parlamentnou politikou je potrebné aj v oblasti požiarnej ochrany rozvíjať regionálne a oblastné vzťahy, ktoré sú žiaduce nielen v súvislosti so Slovenskom.

PODAKOVANIE

Tento príspevok vznikol vďaka podpore projektu TÁMOP-4.2.1.B-11/2/KMR-2011-0001.

Literature:

- **Paper in proceedings:**

2011. évi CXXVIII. törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról.

Vlastný zber údajov na základe 43/2012 Főigazgatói Intézkedés 1. számú melléklet

Vlastný zber údajov na základe Térkép24.hu a 43/2012 Főigazgatói Intézkedés 1. számú melléklet

- **Internet resource:**

http1: <http://www.katasztrofavedelem.hu/statisztika/201206/>

http2: www.lotosz.hu/tuzvedelemkorszerusites, vlastný zber dát

Adresa autora

Dr. Komjáthy László univerzitný docent

Nemzeti Közszerológiai Egyetem

Katasztrófavédelmi Intézet

Budapest, Hungária krt. 9-11.

Magyarország

Email: komjathy.laszlo@uni-nke.hu